

AVIZUL
Comisiei mixte a Academiei de Științe a Moldovei
și Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare

cu privire la audierea publică a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic finalizate în anul 2023, create prin Hotărârea Prezidiului nr. 14 din 29.01.2024, asupra raportului final de inovare și transfer tehnologic 23.80015.5007.269T „Producerea de forme inovatoare de îngrășăminte organice pentru fertilizarea radiculară și foliară a plantelor”, director de proiect dr. Sucman Natalia, SRL „Piliccik-Grup”.

Comisia de audiere a rapoartelor finale privind implementarea proiectelor de inovare și transfer a fost formată în temeiul art. 61 lit. h) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15.07.2004 (republicat), subpunctul 20 al punctului 7 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările ulterioare), și al punctului 13 al Instrucțiunii privind raportarea finală a implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării, aprobate de ANCD prin Ordinul nr. 105 din 7 decembrie 2020, și în baza Fișei de evaluare, elaborate și aprobate de către AȘM și ANCD. Ca urmare a audierilor publice privind implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic, desfășurate în data de 12 februarie 2024 în format online (disponibil la link-ul <https://www.youtube.com/watch?v=dyTiJH-oppE>, experții și-au expus opiniile.

Avizul Comisiei este perfectat în baza avizelor experților în domeniul tehnologic, științific și economic.

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul și obiectivele propuse nu au fost realizate în totalitate din cauza dificultăților legate de transferul de bani către Federația Rusă, care a condus la lansarea cu întârziere (noiembrie 2023) a instalației de producere a îngrășămintelor. A fost planificată obținerea a 300 metri cubi de îngrășămintă organică lichidă, dar în realitate, din 700 kg de vermicompost solid au fost produse 3300 litri de vermicompost lichid. Au fost monitorizate condițiile optime de extracție și parametrii de calitate ai biohumusului; a fost introdusă tehnologia de producere a biohumusului lichid, concentrat sub forma de gel. Prin metoda clasică au fost prelucrate 6000 tone de deșeuri avicole cu obținerea vermicompostului solid. Vermicompostul și compostul nu au fost granulate și paletizate din cauza rezultatelor obținute în teren. Ambalarea vermicompostului lichid se află în proces.

2. Funcționalitatea tehnologiei/serviciului/produsului obținut în cadrul proiectului

Funcționalitatea tehnologiei de producere a îngrășămintelor sub formă de vermicompost concentrat constituie obiectul cercetărilor ulterioare. Echipamentele achiziționate în cadrul proiectului examinat permit continuarea activităților de producere a produsului-țintă în mod continuu. Vermicompostul obținut prin metoda clasică nu a fost ambalat. Îngrășămintele concentrate în formă de pulbere, granule și lichide nu au fost comercializate. 1000 tone sub forma granulată au fost folosite în câmpurile proprii, însă efectul va fi observat în timp. Au fost stabilite condițiile optime pentru procesul tehnologic de obținere a îngrășămintelor lichide și a fost determinat conținutul calitativ al produselor. Anual, întreprinderea colectează până la 6000 tone de deșeuri, din care se planifică producerea de 1500 tone de vermicompost solid.

3. Infrastructura disponibilă pentru continuarea proiectului și funcționalitatea acesteia

Echipamentele achiziționate în cadrul proiectului permit continuarea activităților de producere a compostului și biohumusului; compania dispune de o tehnologie pentru producerea accelerată a îngrășămintelor organice. Analizele fizico-chimice ale produselor finite sunt efectuate în Laboratorul de încercări „ILAS” al Institutului de Chimie al USM. Întreprinderea colectează până la 6.000 tone de deșeuri, din care se vor obține 1500 tone de vermicompost. Gunoiul de grajd va fi achiziționat de la producători locali; vor fi utilizate și deșeurile menajere, ceea ce va reduce volumul de gunoi în halde.

4. Diseminarea rezultatelor obținute (acțiuni de diseminare întreprinse)

A fost publicat un rezumat, un articol și se preconizează un articol (pentru anul 2024) în lucrările conferințelor internaționale. Rezultatele au fost prezentate la două expoziții naționale. La tema cercetărilor Statova Maria a susținut teza de master „Анализ возможности получения органических удобрений в промышленных масштабах на базе отходов птицеводства предприятия SRL «PILICCIK-GRUP» la Universitatea de Stat din Comrat.

5. Colaborarea între organizația executor și organizația partener/alte organizații (specificul și continuarea colaborării)

Organizația executor a colaborat cu alte organizații în cadrul proiectului: Laboratorul „HOLLAND FARIMING”, România, pentru determinarea compoziției chimice a produselor; GeoLab, Moldova, pentru analiza reziduurilor nocive; Institutul de Chimie, USM, pentru interpretarea rezultatelor analizei chimice; USC Laborator agrochimic, pentru analiza solului; USC InnoCenter, care prevede suport informațional și consultanță în marketing; Laboratorul Calitatea apelor; Institutul de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”. Sunt atrași în cercetare studenții de la USC Facultatea Agro-tehnologică. 3 întreprinderi SRL, care se ocupă cu cultivarea plantelor, au solicitat achiziționarea de îngrășămintele.

6. Efectul socio-economic al proiectului real și potențial

Au fost create 4 locuri noi de muncă. 3 300 litri de îngrășămintele vor fi comercializate în viitorul apropiat la prețul de 35 lei/Kg (115 500 lei). Producția inovațională încă nu a fost comercializată. Întreprinderile SRL „Lemfer Victodim”, SRL „Cardaslic”, SRL „Dimolbaler”, care se ocupă de cultivarea plantelor în câmp deschis și în sere, au solicitat achiziționarea de vermicompost în cantitate de 500 tone fiecare. Echipa proiectului afirmă că producția a 3300 litri de produs finit necesită 2-3 zile, astfel cererea cumpărătorilor va fi satisfăcută. Se prevede exportul îngrășămintelor. Efectul economic estimat în urma implementării tehnologiei inovaționale este de până la 1 million lei pe an.

Concluzii. Scopul și obiectivele propuse au fost realizate parțial din motivul livrării cu întârziere a instalațiilor necesare. Producția inovațională a fost obținută cu întârziere și nu a fost comercializată. Efectul socio-economic al proiectului va fi determinat în viitorul apropiat.

Proiectul este apreciat cu calificativul: Bine.

Președintele Comisiei

dr. hab. Liliana Condricova

Secretarul Comisiei

dr. Fiodor Braniște